

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.01.00/610 — **59037**
Konu : Soru Önergesi

16..../03./2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20/02/2012 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 49003 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Sebahat TUNCEL'in 7/4087 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK: Cevap (4 sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SEBAHAT TUNCCEL'İN 7/4087 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

2 Şubat 2012 itibarı ile Haydarpaşa Gar, Liman ve Geri Sahası Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclisi'nde onaylandı. İsminin Haydarpaşa Port olacağı kararlaştırılan ilgili proje tamamlandı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir TOPBAŞ'ın tanıtımıyla kamuoyunu iyiden iyiye meşgul etmeye başlamıştır. Bu projeye göre tarihi gar binası "kültürel tesis, turizm konaklama alanı" olarak ayrılmıştır. Yani mevcut gar binasının giriş katı, demiryolu ulaşım hizmetleri vermeye devam edecek, ancak, üst katlar; müze, konser, sergi ve kültürel tesis ve konaklama olarak hizmet verecek. Günlük ziyaretçi sayısının 54.000'in üzerinde olan, garın ev sahipliği yaptığı bilhassa yoksul, işçi-emekçi kesiminin, sembolik sefer sayıları yüzünden mağdur duruma düşürüleceği ise aşıkardır. Kültürel bir faaliyet gibi gösterilen 1 milyon metrekarelik projede, kültür, turizm ve konaklama için ayrılan alanın 30 bin metrekarelik yer ayrılırken, sadece 5 ticaret alanı için ayrılmış olan 132 bin metrekarelik alan dikkat çekicidir. Onaylanan planda yolcu limanı olarak gösterilen bölgeler aslında turistik gezilerin yapıldığı kruvaziyer liman olduğunda halkın kullanımına tamamen kapatılacaktır. Birleşik Taşımacılık Sendikası bu projeye; işlevi, doğal ve tarihsel değerleriyle bağdaşmayan şehircilik ilkelerine ulusal ve evrensel koruma hukukuna açıkça aykırı olması, korumacı yaklaşım yerine ticari yaklaşımın dikkate alınıp, konaklama ve ticaret vurgusunun ön plana çıkarılması, bazı parsellerde ise emsal yapılaşma oranının ucunun bırakılması sebebiyle karşı çıkmaktadır.

İstanbul'da kültürün, sanatın, tarihin, çok renkliliğin simgeleri olan mekanlar ve binalar özelleştirme adı altında yok edilmekle karşı karşıya kalmaktadır. En çok Emek Sineması'nın bulunduğu binanın yenilenmesi gerekçesiyle özel bir şirkete verilmesi, AKM'nin yıkılmasını ön gören karardan sonra AKM'nin artık kullanılmaz hale getirilmesi yaşanan son örneklerdir. Bu projeye "İstanbul'a modern bir çehre kazandırılacağı" söylenirken, gerçekte İstanbul'un sanat, kültür ve tarih merkezlerinin yok edilmesi söz konusudur. İstanbul'un daha fazla alışveriş merkezlerine, otellere değil mevcut çok kültürlü yapısının korunmasına ihtiyacı olduğu görülmelidir. Ayrıca yetkililer, Haydarpaşa Limanı mevcut proje ile kruvaziyer liman haline getireceğini ve bu kapsamda yapılaşma, limana yanaşacak gemiler yüzünden Selimiye Kışlası ve Marmara Üniversitesinin silüetinin görünmesini engelleneceği belirtmektedir.

SORU 1: Haydarpaşa Garının böyle bir proje ile yeniden düzenlenmesi hangi ihtiyaçtan ötürü oluşmuştur? Bu ihtiyaç belirlenirken İstanbul halkının, sivil toplum kuruluşlarının görüşmelerine başvurulmuş mudur?

SORU 2: Büyükşehir Belediyesinin onay vermiş olduğu bu proje, garın yeni ticari fonksiyonlar yüklenecek olması ve otel olarak kullanılmasının tarihsel yapısını

zedeleyeceği endişeleri ile toplumda tepkilere yol açmıştır. Bakanlığınız bu projeyi iptal etmeyi düşünüyor mu?

CEVAP 1-2: 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 7'nci maddesinde "Çevre düzeni planına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar planını yapmak ve yaptırmak ve onaylayarak uygulamak" büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumlulukları arasında yer almaktadır. Bu nedenle konuyla ilgili olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesinden gelen bilgiler çerçevesinde cevap verilmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Şehir Planlama Müdürlüğü'nün 17/02/2010 tarihli ve 2553374-2589032 sayılı yazısında;

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü arasında, 30/11/2007 tarihinde protokol imzalandığı,

- 17/09/2004 tarihinde kabul edilen 5234 sayılı Kanun'un geçici 5'inci maddesinde yer alan "Mülkiyeti Hazineye ait İstanbul ili, Üsküdar ilçesi, Selimiye ve İhsaniye mahallelerinde bulunan ve Haydarpaşa Limanı olarak kullanılan taşınmazları, üzerindeki muhdesatı ile birlikte ödenmiş sermayesine ilave edilmek üzere, Ulaştırma Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne bedelsiz olarak devretmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu taşınmaz mallarla ilgili olarak imar mevzuatındaki kısıtlamalar ile plân ve parselasyon işlemlerindeki askı, ilân ve itirazlara dair sürelerle ilişkin hükümlere tâbi olmaksızın, her ölçekteki imar plânını yapmaya, yaptırmaya, değiştirmeye, re'sen onaylamaya ve her türlü ruhsatı vermeye Bayındırlık ve İskân Bakanlığı yetkilidir."

Ayrıca, 5793 sayılı Kanun'un 43'üncü maddesinde yer alan: "Satışı ve değerlendirilmesi yapılacak taşınmazlar, TCDD Genel Müdürlüğü tarafından çevre imar bütünlüğünü bozmamak kaydıyla yapılan veya yaptırılan her ölçekteki imar ve parselasyon planları, büyükşehir belediye sınırları içerisinde kalan alanlar için büyükşehir belediye meclisi tarafından, il, ilçe ve belde belediye sınırları ile mücavir alanları içerisinde kalan alanlar için ilgili belediye meclisleri tarafından, diğer yerlerde ilgili valilik tarafından, planların belediyelere veya valiliğe intikal ettiği tarihten itibaren üç ay içerisinde aynen veya değiştirilerek onaylanması suretiyle yürürlüğe girer. Üç ay içerisinde onaylanmayan planlar Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından re'sen yürürlüğe konulur." hükümleri,

- Söz konusu protokolün 18/01/2008 tarihinde Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından onaylanarak yürürlüğe girdiği, protokolün 8'inci maddesi gereği plan yapımı; Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün ve gerekirse Bayındırlık ve İskân Bakanlığının görüşleri alınmak suretiyle İstanbul Büyükşehir Belediyesinin koordinesinde Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yürütülmesinin hedeflendiği belirtilmektedir.

- Planlama çalışmasına altlık teşkil edecek olan analitik çalışmalara yönelik olarak 2008 yılı Mart ve Aralık ayları arasında analitik etüt ve sentez çalışmaları yapıldığı,

- Planlama çalışmalarının geniş katılımlı ve bilimsel gerekçelere dayanması amacıyla çeşitli üniversitelerin ilgili bölümlerinden akademisyenlerin ve ilgili kamu kurumları temsilcilerinin bulunduğu bir "Danışma Kurulu" oluşturulduğu,

- 03/06/2008 tarihinde yapılan ilk Danışma Kurulu toplantısının ardından çeşitli tarihlerde 28 kez toplanıldığı,

- Gerek Danışma Kurulunun plan bölgesine ilişkin "Arama Toplantısı" yapılması kararı doğrultusunda, gerekse koruma amaçlı imar planlarının yapımında izlenecek mevzuat çerçevesinde, yapılması gerekli olan birinci değerlendirme toplantısının 30-31/07/2008 tarihlerinde "Arama Toplantısı" şeklinde düzenlendiği,

- Taslak plan oluşturulmasının akabinde 22/05/2009 tarihinde ilgili kurum ve sivil toplum kuruluşlarının katıldığı geniş kapsamlı ikinci bir değerlendirme toplantısı daha yapılarak çalışmaların geliştirildiği,

-Yapılan çalışmalar sonucunda oluşturulan plan taslağının 2009 yılı Ekim ayı içerisinde tamamlandığı,

- Söz konusu plana ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesinin 14/10/2009 tarihli 14675 sayılı yazısı ile olumlu görüş alınarak, 16/10/2009 tarihinde yürürlükteki yasa ve yönetmelikler çerçevesinde değerlendirilmek ve karar alınmak üzere 18/11/2009 tarihli ve TN:2240688 sayılı yazı ile Büyükşehir Belediye Meclisine takdim edildiği,

- Büyükşehir Belediye Meclisinin 18/12/2009 tarihli ve 2647 sayılı kararı ile 1/5000 ölçekli Haydarpaşa Gar, Liman ve Geri Sahası ile Kadıköy Meydanı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nın uygun görüldüğü belirtilmiş ve söz konusu plana ilişkin ilgili mevzuat kapsamında gereğinin temini İstanbul V Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünden talep edilmiştir.

İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 21/03/2011 tarihli ve 3200 sayılı kararıyla; "İstanbul ili, Kadıköy ilçesi, 1/5000 ölçekli Haydarpaşa Gar, Liman ve Geri Sahası ile Kadıköy Meydanı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nazım İmar Plan paftaları, plan notları, plan raporu üzerinde yapılan değişiklik ve düzeltmeler; ayrıca bu değişiklik ve düzeltmelerin gösterildiği bilgi paftası ile birlikte uygun bulunmuştur.

SORU 3: Bu durum halihazırda zaten çok ciddi trafik sorunu olan İstanbul'a yeni bir yük getirmeyecek midir? Böyle bir trafik sorunu oluşmaması adına aldığınız bir tedbir yahut geliştirdiğiniz bir ulaşım planınız var mı?

CEVAP 3: 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesi (f) fıkrasında; "Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek" Büyükşehir Belediyelerinin görev ve sorumlulukları olarak belirlenmiştir.

